

Sreda, 14. december 2016

P8_TA(2016)0490

Sporazum o partnerstvu in sodelovanju med ES in Uzbekistanom ter dvostranska trgovina s tekstilom (resolucija)

Nezakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 14. decembra 2016 o predlogu sklepa Sveta o sklenitvi Protokola k Sporazumu o partnerstvu in sodelovanju, ki vzpostavlja partnerstvo med Evropskima skupnostma in njunimi državami članicami na eni strani ter Republiko Uzbekistan na drugi strani, o spremembi Sporazuma z namenom razširitve določb Sporazuma na dvostransko trgovino s tekstilom, ob upoštevanju izteka veljavnosti dvostranskega sporazuma o tekstilu (16384/1/2010 – C7-0097/2011 – 2010/0323(NLE) – 2016/2226(INI))

(2018/C 238/04)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga sklepa Sveta (16384/1/2010),
 - ob upoštevanju osnutka protokola k Sporazumu o partnerstvu in sodelovanju med Evropskima skupnostma in njunimi državami članicami na eni strani ter Republiko Uzbekistan na drugi strani (16388/2010),
 - ob upoštevanju prošnje za odobritev, ki jo je Svet predložil v skladu s členom 207 in točko (a)(v) drugega pododstavka člena 218(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije (C7-0097/2011),
 - ob upoštevanju svoje vmesne resolucije z dne 15. decembra 2011 ⁽¹⁾ o osnutku sklepa Sveta,
 - ob upoštevanju svoje zakonodajne resolucije z dne 14. decembra 2016 decembra 2016 ⁽²⁾ o osnutku sklepa Sveta,
 - ob upoštevanju najnovejših ugotovitev odbora strokovnjakov za uporabo konvencij in priporočil o Uzbekistanu v zvezi s Konvencijo o odpravi prisilnega dela (konvencija 105) in Konvencijo o prepovedi najhujših oblik dela otrok (konvencija 182), sprejetih leta 2015 in objavljenih leta 2016 ⁽³⁾,
 - ob upoštevanju Protokola št. 1) o vlogi nacionalnih parlamentov v Evropski uniji,
 - ob upoštevanju protokola št. 2 k o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti,
 - ob upoštevanju drugega pododstavka člena 99(1) Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za mednarodno trgovino ter mnenja Odbora za zunanje zadeve (A8-0330/2016),
- A. ker je Evropski parlament decembra 2011 sklenil preložiti odločitev o odobritvi protokola o trgovini s tekstilom med EU in Uzbekistanom ter sprejel vmesno poročilo, v katerem je obravnaval obtožbe o delu otrok in prisilnem delu pri obiranju bombaža v Uzbekistanu;

⁽¹⁾ UL C 168 E, 14.6.2013, str. 195.

⁽²⁾ Sprejeta besedila, P8_TA(2016)0489.

⁽³⁾ Poročilo odbora strokovnjakov za uporabo konvencij in priporočil – izvajanje mednarodnih delovnih standardov v letu 2016 – POROČILO III (del 1A).

Sreda, 14. december 2016

- B. ker je Parlament v tem vmesnem poročilu sprejel sklep, da bo razmislil o odobritvi samo po tem, ko bo uzbekistanska vlada opazovalcem Mednarodne organizacije dela dovolila strog in neoviran nadzor in bo potrdila, da so se izvedle dejanske reforme, ki so prinesle znatne rezultate, tako da bo prisilno in otroško delo učinkovito izkoreninjeno na nacionalni, pokrajinski in lokalni ravni;
- C. ker je Parlament vzpostavil reden dialog s Komisijo, ESZD, uzbekistansko vlado, Mednarodno organizacijo dela in civilno družbo, da bi omogočil spremljanje razvoja dogodkov v obdobju obiranja bombaža in zagotavljal pritisk na vse akterje, s čimer bi odpravili delo otrok in prisilno delo v Uzbekistanu;
- D. ker je uzbekistanska vlada leta 2013 Mednarodni organizaciji dela dovolila spremljati obiranje bombaža; ker je Mednarodna organizacija dela od leta 2013 večkrat opravila preglede, pri katerih se je sprva osredotočala na delo otrok, pozneje pa jih razširila in vanje vključila tudi prisilno delo in pogoje zaposlovanja;
- E. ker se je sodelovanje med Mednarodno organizacijo dela in uzbekistansko vlado postopoma razširilo in je Uzbekistan leta 2014 postal prva srednjeazijska država, ki se je z Mednarodno organizacijo dela dogovorila o državnem programu za dostojno delo;
- F. ker se je pri zadnjem pregledu ob obiranju bombaža leta 2015 izkazalo, da je „uporaba otrok za obiranje bombaža postala redka, občasna in družbeno nesprejemljiva, vendar je vseeno potrebna previdnost; ⁽¹⁾“
- G. ker je po podatkih Mednarodne organizacije dela ozaveščenost o prisilnem delu v Uzbekistanu še vedno v povojih, vendar ankete, ki jih je opravila ta organizacija, vseeno kažejo, da večina delavcev prostovoljno obira bombaž in da imajo možnost to opravilo tudi zavrniti;
- H. ker bo končno poročilo Mednarodne organizacije dela o obiranju bombaža v Uzbekistanu leta 2016 na voljo ob koncu tega leta;
- I. ker je izkoreninjenje prisilnega dela in dela otrok v Uzbekistanu sicer cilj, vendar gre za proces, ki še vedno poteka in zahteva prizadevanja ter nadaljnjo podporo EU in mednarodne skupnosti, tudi organizacij civilne družbe, ki se ukvarjajo s človekovimi pravicami in pravicami delavcev;
- J. ker je uzbekistanska vlada sprejela akcijske načrte za spremembo postopka iskanja delavcev za obiranje bombaža ter skupaj z organizacijami delodajalcev in sindikati sprejela ukrepe za ozaveščanje in vzpostavila mehanizem za posredovanje povratnih informacij, da bi odpravila prisilno delo in delo otrok;
- K. ker nevladne organizacije še vedno poročajo o kršitvah človekovih pravic v državi, zlasti na področju obiranja bombaža, kjer opozarjajo na množično prisilno rekrutiranje študentov in javnih uslužbencev v obdobju obiranja bombaža, pa tudi na kršitve svobode združevanja in izražanja, zlasti v zvezi z zasliševanjem državljanov, rednim preganjanjem in nadlegovanjem zagovornikov človekovih pravic in aktivistov civilne družbe ter preprečevanjem mednarodnim skupinam za pravice in medijskim hišam, da bi delovale v državi;
- L. ker nenadna smrt predsednika Islama Karimova ne bi smela vplivati na neprekinjenost izvajajočega se procesa izboljševanja delovnih pogojev na bombažnih poljih v Uzbekistanu;
1. poudarja, kako pomembni so ukrepi uzbekistanske vlade, ki je Mednarodni organizaciji dela dovolila spremljati obiranje bombaža ter začela prek državnega programa za dostojno delo tesno sodelovati z njo;

⁽¹⁾ Poročilo odbora strokovnjakov za uporabo konvencij in priporočil – izvajanje mednarodnih delovnih standardov v letu 2016 – POROČILO III (del 1A), str. 218.

Sreda, 14. december 2016

2. pozdravlja precejšen napredek, dosežen v Uzbekistanu od leta 2013, vključno s sprejetjem zakonov, ki prepovedujejo delo otrok, s katerimi se je ta vrsta dela skoraj povsem odpravila; spodbuja oblasti, naj nadaljujejo s kampanjo ozaveščanja po vsej državi, da bi povsem izkoreninile delo otrok;
3. ceni, da si uzbekistanska vlada prizadeva v sodelovanju z Mednarodno organizacijo dela odpraviti tudi prisilno delo in da je bil na tem področju dosežen napredek; poudarja pa, da se še zmeraj uporabljajo prikrite oblike neprostoVOLjnega dela in da gre za zapleten proces, ki med drugim zahteva tudi reformo politike zaposlovanja;
4. meni, da bi moral Parlament zaradi omenjenih prizadevanj uzbekistanske vlade odobriti protokol o trgovini s tekstilom med EU in Uzbekistanom; meni, da bi bila takšna odobritev pozitiven znak spodbude za uzbekistansko vlado, da bi si še naprej prizadevala za popolno izkoreninjenje dela otrok in vseh drugih oblik prisilnega dela, pa tudi za dodatno krepitev sodelovanja z EU;
5. pozdravlja dejstvo, da se je Federacija uzbekistanskih sindikatov oktobra 2015 kot pridružena članica vključila v Mednarodno konfederacijo sindikatov (ITUC); poudarja vlogo uzbekistanskih sindikatov pri zagotavljanju dostojnih delovnih pogojev in zaščiti delavskih pravic; poziva uzbekistansko vlado, naj glede tega v celoti sodeluje s sindikati; spodbuja uzbekistanske sindikate, naj okrepijo svojo vlogo v prizadevanjih za popolno izkoreninjenje prisilnega dela;
6. je zaskrbljen glede poročil neodvisnih opazovalcev o mobilizaciji državljanov pod vodstvom države, tudi prisilnem delu javnih uslužbencev in študentov, pri delu pred spravilom pridelkov v letu 2016;
7. poziva naslednjega uzbekistanskega predsednika, naj oblikuje novo usmeritev na področju človekovih pravic s takojšnjim prenehanjem prisilnega dela in dela otrok, ki se pri obiranju bombaža še vedno uporabljata;
8. poziva Komisijo in ESZD, naj Parlamentu redno posredujeta natančne informacije o razmerah v Uzbekistanu, zlasti na področju izkoreninjenja prisilnega dela in dela otrok; sklepa, da je treba še naprej spremljati razvoj dogodkov v Uzbekistanu in organizirati reden dialog z Mednarodno organizacijo dela, Komisijo, ESZD in drugimi deležniki, da bi povsem izkoreninili prisilno delo in delo otrok v Uzbekistanu;
9. priznava, da bo, če želimo doseči zadani cilj, potrebna kombinacija dialoga in sodelovanja, prav tako pa bodo morale Unija, Mednarodna organizacija dela in Svetovna banka še naprej pritiskati na uzbekistansko vlado; si pridržuje pravico, da Komisijo in Svet pozove k uporabi členov 2 in 95 sporazuma o partnerstvu in sodelovanju, da bo mogoče sprejeti vse potrebne splošne in posebne ukrepe, če zaveza o odpravi prisilnega dela in dela otrok ne bo uresničena;
10. poziva Komisijo in delegacijo EU v Taškentu, naj s političnim dialogom in programi pomoči prispevata k strukturnim reformam v Uzbekistanu, vključno z večjim plačilom za obiralce bombaža, mehanizacijo in večjo proračunsko preglednostjo v zvezi s prihodki iz obiranja bombaža;
11. je prav tako mnenja, da bi bilo treba državni program za dostojno delo podaljšati tudi po letu 2016 ter ga poglobiti, da bi upošteval posodobitev uzbekistanskega gospodarstva, izboljšanje politike zaposlovanja na področjih, kot so zdravje in varnost pri delu, pa tudi delovne inšpekcije ter enakost spolov; v zvezi s tem uredbo št. 909 (z dne 16. novembra 2015), s katero želi uzbekistanska vlada v obdobju 2016–2018 izboljšati delovne pogoje, zaposlovanje in socialno zaščito delavcev v kmetijskem sektorju;
12. poudarja, da mora pomoč, ki jo je EU zagotavljala v zadnjih letih in je bila osredotočena na pravno državo in sodstvo ter namenjena začetku reform in racionalizaciji dela uzbekistanskega parlamenta, prinesiti oprijemljive rezultate;
13. meni, da bi morala biti pomoč EU Uzbekistanu usmerjena tudi v opuščanje monokulture bombaža v tej državi in zmanjšanje odvisnosti od njegovega izvoza z diverzifikacijo gospodarstva, kar bi lahko postopoma omililo katastrofalne okoljske razmere, zlasti kar zadeva ostanke Aralskega jezera in njegovih pritokov;

Sreda, 14. december 2016

14. poziva Komisijo, naj čim prej pripravi „vodilno pobudo EU o odgovornem upravljanju dobavne verige v oblačilnem sektorju“, ki mora vsebovati predlog za povečanje preglednosti dobavne verige; spominja, kako pomemben je trajnostni sporazum, sprejet leta 2013, in poudarja, da je lahko takšna pobuda podlaga za nove ukrepe v sodelovanju s tretjimi državami, da bi izpolnili cilje izboljšanja delovnih, zdravstvenih in varstvenih pogojev v oblačilnem sektorju;
15. spodbuja uzbekistansko vlado, naj si prizadeva za ratifikacijo in učinkovito izvajanje vseh 27 temeljnih mednarodnih konvencij GSP+, da bi lahko zaprosila za tarifne preferencialne GSP+;
16. poudarja, da je Svet v letih 2009 in 2010 odpravil sankcije EU, „da bi uzbekistanske oblasti spodbudili k sprejetju nadaljnjih ukrepov, s katerimi bi okrepili pravno državo in izboljšali stanje človekovih pravic“, pri čemer je navedel, da bo „pozorno in nenehno spremljal stanje človekovih pravic v Uzbekistanu“ ter da „bosta poglobljenost in kakovost dialoga in sodelovanja odvisna od reform v Uzbekistanu“;
17. poziva Komisijo in ESZD, naj spremljata politično tranzicijo v Uzbekistanu ter Parlamentu redno posredujeta informacije o njej;
18. poziva podpredsednico Komisije/visoko predstavnico Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, ESZD in države članice EU, naj tranzicijski proces uporabijo kot priložnost za izvajanje pritiska v smeri konkretnih in merljivih izboljšav na področju človekovih pravic v naslednjih mesecih; poudarja, da bi morale konkretne izboljšave vključevati pogoje, ki so jih zunanji ministri EU določili leta 2010;
19. poudarja, da je tekstilni sektor, zlasti pridelava bombaža, glavno področje trgovanja med EU in Uzbekistanom; v zvezi s tem poudarja, da bi morala EU v celoti izkoristiti razširitev sporazuma o partnerstvu in sodelovanju, da bi zagotovila sodelovanje uzbekistanskih organov v procesu tranzicije po nenadni smrti predsednika, ki naj vodi v boljše upravljanje, krepitev pravne države, demokratične reforme in občutno izboljšanje stanja na področju človekovih pravic;
20. poudarja, da si Unija prizadeva dodatno poglobiti dvostranske odnose z Uzbekistanom, vendar je treba pri tem spoštovati človekove pravice in načela pravne države; poziva uzbekistansko vlado, naj nameni več prostora neodvisni civilni družbi, naj v večji meri upošteva premisleke uzbekistanskih in mednarodnih nevladnih organizacij ter naj izpolni svoje obveznosti iz Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah ter Konvencije OZN proti mučenju;
21. poziva uzbekistanske oblasti, naj v celoti spoštujejo svoje mednarodne zaveze o varstvu človekovih pravic; pozdravlja njihovo napoved, da bodo predlagale amnestijo ob 24. obletnici uzbekistanske ustave; poziva uzbekistanske oblasti, naj v to potezo vključijo izpustitev vseh posameznikov, zaprtih zaradi politično motiviranih obtožb, izboljšanje njihove obravnave v priporu in konec ciklusa represivnih ukrepov, aretacij in obsodb; spodbuja uzbekistansko vlado, naj okrepi svoje sodelovanje z mednarodnimi institucijami, tudi prek enajstih posebnih postopkov Sveta ZN za človekove pravice (UNHCR)⁽¹⁾;
22. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu in Komisiji, vladam in parlamentom držav članic ter vladi in parlamentu Republike Uzbekistan.

⁽¹⁾ Enajst posebnih postopkov je opisanih v http://spinternet.ohchr.org/_Layouts/SpecialProceduresInternet/ViewCountryVisits.aspx?Lang=en&country=UZB.
Za splošen pregled posebnih postopkov UNHCR glej: <http://www.ohchr.org/en/HRBodies/SP/Pages/Welcomepage.aspx>.